

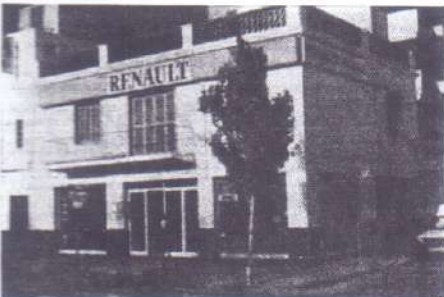
Llibreria
Jaume de Montsó

LLIBRES ESCOLARS

PASSATGE JOAN XXIII, 1 - "GERANIS CENTRE"
TEL. 72 19 31 - FAX. 72 19 31 - 07002 PALMA DE MALLORCA

SI COMPRAU EL COTXE
AL VOSTRE VEÏNAT,
TENDREU EL SERVEI DE
MANTENIMENT MILLOR I
MÉS PROP

SERVEI
OFICIAL
RENAULT

TALLERS VALLESPÍR

EXPOSICIÓ I TALLERS
Carrer Sant Joan de la Creu, cantonada Avinguda del Cid
Tel. 41 38 67
07198 SON FERRIOL

MERCAT DE L'OLIVAR

Professionalitat i qualitat.
Productes frescs cada dia.
La millor peixateria de Mallorca.
Pàrquing des de les set del matí
a les nou del vespre.

Unió d'usuaris del Mercat de
l'Olivar, S.A. Laboral
Plaça de l'Olivar, s/n.
Tels. 72 36 43 - 47
07002 CIUTAT DE MALLORCA

Clar i català

Text de Gabriel Bibiloni llegit a la presentació del llibre "Un Puput de cresta molla", dissabte dia 8 de juny, a les estacions de Ciutat i dins el marc de la Fira del Llibre '91.

Es una veritat elemental que qui té el poder controla el valor de les paraules, i qui controla el valor de les paraules té un mitjà preciós per mantenir-se en el poder. Les Acadèmies, com la francesa o la Reial Espanyola, varen venir al món --l'espanyola precisament el 1714, el mateix any de l'ocupació de Barcelona-- no per netejar, polir, enlustrar ni cap altra d'aquestes tan higièniques funcions, com sempre es diu, sinó per controlar. Més cap aquí podriem trobar certament casos colpids: Pompeu Fabra el 1932 en el seu diccionari general va definir el mot nacionalista com "el qui vol la unitat i la independència de la seva nació". Repetesc, "el qui vol la unitat i la independència de la seva nació". A la darrera edició del Diccionari de la Llengua Catalana resulta que el nacionalisme és una "actitud política derivada directament del fet d'atribuir, en el terreny ètico-polític, un valor altíssim al fet nacional o a la nació". De voler la unitat i la independència de la nació hem passat a l'activitat molt menys subversiva i esburbada de donar-li simplement una bona puntuació entre l'u i el deu. Res més normal, doncs, que l'etiqueta de nacionalistes sigui ara usada amb tranquil·litat i fruïció per tota classe de fauna regionalista com, per exemple, els blaveros d'Unió Valenciana o per un patit mallorquí integrat pels seguidors d'un conegut i popular aficionat a les excursions a Lluc. Res més normal que els nombrosos partits "nacionalistes" que pullulen per aquesta terra dels mots i els conceptes degradats aspirin únicament a gestionar la paradeta autonòmica "sin pretender ni siquiera cambiar la Constitución" com assegurava a la premsa local un dirigent d'un d'aquests partits.

Els termes racisme i xenofòbia, que surten profusament en tots els discursos imperants són també un magnífic exemple de com els sistemes de poder controlen el pensament i la voluntat amb el control de les paraules: el rebuig al foraster que pretengui actuar com a colonitzador --no al vingut de fora que es vol integrar-- és una actitud normal, estimulada i aplaudida en qualsevol part del món, on rebria el nom de lleialtat o dignitat nacional; aquí, en canvi, en diuen racisme i xenofòbia, dos termes d'una òbvia utilitat per estigmatitzar qualsevol brot de dignitat nacional que pugui sorgir de la nostra gent. El joc brut en la manipulació de les paraules, (racisme, xenofòbia, nacionalisme "exacerbado", intolerància), el fet d'etibar a la cara dels altres amb el corresponent mot anatemitzat allò que un mateix practica cada dia és l'exercici rutinari de tot sistema de domini.

Davant un sistema de domini que practica metòdicament el joc brut de la manipulació de les paraules, només hi val un llenguatge clar, contundent i altament atent a les manipulacions. Parlar clar i català diu un dels més coneguts dels nostres refranys. Parlar clar i català és el que fa "El Puput de cresta molla", el llibre vull dir.

Un llibre que representa un discurs novell ben oposat als discursos que fins ara estam acostumats a veure en el panorama mallorquí, els quals no han sabut anar més enllà de la utilització dels mots confiscats pel poder: autogovern, normalització lingüística, paisos de parla catalana... Breument: parlar de colònia, descolonització, autodeterminació, independència, és tot un altre joc i tot un altre context. N'hi haurà que no hi estaran d'acord, òbviament, però ningú no podrà negar que aquí no s'enganya ningú.

Naturalment que parlar clar, pel que fa a la qüestió nacional, no consisteix a exhibir una bona sintaxi, sinó a presentar un projecte clar i unes aspiracions clares. Això pot ser una cosa revulsiva i engrescadora, generadora d'il·lusió col·lectiva. Hem de suposar que la nitidesa i la fermesa en els discursos i en els plantejaments des del principi és una de les claus per entendre els extraordinaris processos socials que s'estan esdevenint a l'est d'Europa i a tots els racons de l'URSS, on s'han celebrat referèndums d'autodeterminació amb el 95 per cent de vots favorables a la independència.

Per contra, a la nostra societat els qui haurien pogut oferir solucions reals s'han caracteritzat sempre per un acomplexament i unes pors que han produït sistemàticament l'ambigüitat, l'eufemisme i les coses a mig dir. No és estrany, doncs, que el grau d'engrescament col·lectiu en aquests moments sigui tan miser.

Hauriem de començar a entendre, després de nombroses lliçons que ens dona la història, que les estratègies de mínims a les quals sempre hem jugat no condueixen més que al manteniment dels problemes sense resoldre'ls i generen frustració i esgotament. Hauriem d'aprendre algunes d'aquestes lliçons de la història. Demanàvem autonomia, i quan la tenim hem pogut veure que de ben ben poc ens serveix. Demanàvem que el català fos llengua oficial; ja ho és fa un grapat d'anys i ja em direu en què es nota. Demanàvem una llei de normalització lingüística: ja la tenim, però òbviament l'ha vista per enlloc, la tal normalització? I ara què hem de demanar? A la darrera campanya electoral, la màxima aspiració que es va formular pel que fa a la llengua va ser l'exigència del compliment de la Llei de Normalització Lingüística. Si aquestes són les màximes aspiracions, estam ben arreglats. Si no som capaços de veure que fins i tot en el cas que la dita llei es complís al cent per cent el problema lingüístic continuaria bàsicament sense resoldre's, és que tenim una ingenuïtat difícilment arreglable.

Parlar clar i dir les coses pel seu nom és optar per una via que pot dur sorpreses. Com en aquell conte en què un rei passejava nu entre la multitud pensant que duia un vestit preciós i on tothom el veia nu però no gosava a dir-ho. El regionalisme, amb tot el seu aparatós llenguatge obscurantista, és un autoengany i una farsa com la del conte. Com en el conte, denunciar la farsa és una tasca no gens fàcil ni senzilla, però si hi ha gent disposada a fer-ho, el muntatge es pot ensorrar de manera estrepitosa.

Gabriel Bibiloni